

Van Schootslaene

HER EN DER DEUR ET OOLDE WOLVEGE

Van al de oolde patties en laenen in et Wolvege van rond 1910 he'we as schoolejongen mit oons koppeltien toch wel et meerste beleefd en he'we de meerste wille had op 'e Schootslaene, zoas wi'j altied zeden. Tegenworig hiet et daor „Dreeslaan” en ik kan d'r nog nooit al te goed an wennen. ondanks et feit, dat er van de oolde laene, ie kun einlik beter praoten over zaandpad, zo goed as niks meer over is. Op et veuraende bi'j de Hoofdstraote staon nog wat husies, die d'r doedertied ok al stonnen, mar veur de rest is alles verdwenen.

Een slim oold pad, de Schootslaene. Op 'e kaote van 1692 staot et al angeven. Doe haj' an de zuudkaante van onze tegenworige Hoofdstraote meer van die zaandweggies deur de bos - daoromme waeren et laenties! - naor de hier en daor ontgunnen stokkies laand. Van 't oosten uut haj' as eerste een reed waar now de „Rozestraat” is. Die leup in 't begin van 1900 nog deur tot achter 't karkhof An weerskaanten krek as overal in die tied nog boswallen en achter 't karkhof hoge bomen. An weerskaanten laggen hier en daor 'hoekies gruslaand, mar ok bouwakers, meerstal mit rogge. Et twee pad, dat op die kaote staot, is nog te onderkennen bi'j de timmerwinkel van Middendorp en De Boer, waar now André Koning zit. Omtrent 1730 is daor an die reed et eerste huus bouwd en dat staot er nog, al is 't niet meer etzelds bouwsel van doe. A'k et over de Schootslaene hebbe, dan is altied et eerste wat me in 't zin komt, een oold peerd, dat in de kaarnkamer of kaarnschure van de boerkeri'je van Blauwhof zien ronties dri'jde in de kaarnmeule. De boerkeri'je, die mit de aachterkaant op 'e laene uutkwam, staot er nog mar de kaarn zal wel vot wezen. Nooit sleugen wi'j et vroeger over om daor eventies te kieken a'we d'r langes kwammen. Et was donker in dat kaarnhokke. Stoadig sjokte et peerd altied mar deur in de ronte. Onder oons jongen gong et praotien, dat hi'j bliend was, omdat ie anders dwiel wodde van al dat dri'jen. De kaarnmeule kreunde en knaarpte en in de kaarntonne rommelde de grote

stamper, die an ien stok deur op 'n daele gong. Wi'j begrepen nooit te goed wat daor precies gaonde was en onbewust waeren we zuver haost altied een betien bange. Lange bleven we dan ok nooit, want veuran op de Schootslaene mosten we ok altied even een bezuuk ofieggen. Daor ston doe een grote hoolten schure, waar now de aachterkaante van de garage van Troost en De Boer an de laene staot. In dat grote hoge gebouwd, dat volpakt was mit stro, was doe iene van de belangriekste industrieën van Wolvege vestigd. Et was de stroschure van Van der Voort. Bi'j honderden wodden daor van die hadde vierkaante stromatrasen maekt, die deur et hiele laand oftrek vunnen. Et steuf in die „febriek” as de mieter, want mit een stok hooit wodde de grote zak mit stro eerst in 't meder sleugen en dan wodden d'r mit een grote naalde de doppen opni'jd om de platte vorm te holen.

George Pape, groot iemker in zien vri'je tied, was er de baos. D'r wodde in stokloon warkt en dan mos d'r hadde anpakt wodden, mar d'r was ok nog altied wel tied om mit overgaove te debatteren over de politiek. En vanzels wodden d'r ok altied grappen verteld en uuthaeld. Veural et opkommende socialisme was hier vaeke een onderwarp van diskussie en ik zie nog zoen veurvechter veur een betere wereld staon mit de voeste in de hoogte. Hi'j bulderde et uut: „Wi'j, de nationale en de internationale en de stroschure van Van der Voort, wij moeten de wereld veraanderen!” Oonze eerste politieke opvoeding he we in die stroschure had, kun we wel zeggen. Mar de wereld lag oons doe nog wel naor 't zin, dus dan zetten wi'j veerder de Schootslaene in.

Op et plak waar now de Bibliotheek is was doe een mooie diepe sloot mit zok helder waeter, da'we d'r zo uut drinken konnen. Die sloot leverde oons ok sallemanders veur de as aquarium inrichte stopflessen thuus op 'e vaensterbank en kiekkerrit zat er in 't veurjaor ok bi'j de bult in. Smaekelik drinken, zui'j now wel zeggen! Och, wi'j duupten de kloppe vol en dronken em mit smaek leeg en d'r is oons bi'j mien weten gien iene van al-

len ooit wat van overkommen!

Eten koj' ok an de Schootslaene. Halfweg de laene, waar now de „O. Nassaulaan” is, lag een hoekien bouw. Dat haj' doedetieds. Et was allegaere gruslaand mit een boswal d'r omme henne en hier en daor lag d'r dan een hoekien bouw tussen. Op schoele leerden we, dat er niet aliend rogge en boekweit verbouwd wodde op 'e zaandgrond mar ok sparre en knollen, „als groenvoer voor et vee”. Ok knollen, ja, en in de haast was et niet aliend ekkeltied mar ok knolle-tied! We wusten et percies: op dat hoekien van de Schootslaene haj' van die hadde, platte knollegies, verrekte lekker! We smikkelden de man zo mar een stok of tiene op. Dr. zat wel wat zaand an, mar „zaand schoert de maege” zeden ze vroeger en ik kan dan ok niet zeggen da'k er ooit last van had hebbe. Mar ie kregen wel last en dpor kregen ze een paar ure laeter thuus ok last van. Ie kregen dan, hoe za'k et zeggen, een betien een winderig gevuulte in 't lief. Eerst perbeerden je nog om ze op 'e sokken lopen te laten, mar et duurde niet lange of ie heurden al es iene en dan begon d'r in huus al es iene wat te snoeven. Dan koj' je nog zo in alleraande bichten wringen om te perberen om de zaeke dicht te holen, mar ie verleuren et altied en dan duurde et vaeke ar eventies of d'r wodde zegd: „En now d'r uut, ie hebben weer in de knollen zeten!”

Trouwens, in Wolvege gong altied et verhael, dat aj' in de knolletied es lachen wollen, dan mosten je zo om een ure of negen henne veur de schoele in Oolpae staon gaon. Ie hoefden dan mar even geduld te doen, of dan wodde de schoeledeure eupen kwakt en dan jacht meester Schulting wel een paar van zien knolle-dicipelen et plein op. Tegen dat et an 't speulketier toe was, zat er dan wel eens een man of tiene buten en stonnen de raemen wiedewaegen eupen! Et is mi'j altied veur waar verteld, mar daorumme hoej' et nog niet te geloven, wodde d'r vroeger altied zegd.

De Schootslaene was ok oonze leverancier van melkevers of iekmulders, zoas wi'j ze nuumden. Et waeren van die mooi brune glaan-

zende kevers, die - de naeme zegt et al - bi'j honderden in et lege iekenhakhooit bi'j de laene langes zatten. Veur de ruihaandel wodden ze bewaerd in een lufesdeusien en daor kwam dan een iekenblattien bi'j in as voer. Ik hebbe de buse wel es vol had mit van die deusies. Op schoele haj' d'r dan wel es last mit, omdaj' gewoonlik meer andacht hadden veur de kevers in de buse as veur de sommen op et bod! En as zoen kever es even kuerde in et lange haor van et maagien dat veur je zat, dan gilde zoen meraokel as een lam op 'e meimark. En dan kreej' weer gedoente mit de meester vanzels. Een wapsenust in zoen boswal was ok altied een trekpleister. As die kringen je steuken, deed et knap zeer ok nog en dan mos thuus de eekflesse d'r an te passe kommen. Mar d'r bi'j wegblieven koj' toch ok niet en dege-ne, die een toppe branende roegte in et nust duste te stoppen, was de held van de dag! En fluitehooit gruide ok an de Schootslaene. Och, ik kan wel an de gang blieven, mar lao'k vandaage mar besluten mit et maeken van een fluitien van sapiepenhooit. Kennen jim et nog?

„Sap sap piepen
Wanneer bin jim riepe
In meie, in meie
As alle voegels eier leggen
Hippe wi'j d'r nog niet of
Dan slao ik jow kop of
Kop an 't bloeden
Bloed bloed varken
Gao d'r mit naor Marken
Gao d'r mit naor Ossenziel
Ossenziel staot in de braand
Wie hef dat edaone
Zeuven loze haenepieken
Waar bin die bleven
In 't oosten in 't westen
Waar alle voegels nesten
Hippe hippe wi'j d'r nog niet of
Now slao ik jow de kop of!”

Uren konnen we d'r mit doende wezen. Sommigen waeren d'r verhipte handig in, mar ik ston vaeke te blaazen mit 'n kop as een sleie en dan kree'k er nog gien geludd uut. Mien fluities deugden niet. Ik bin dan ok nooit een goeie scheidsrechter wodden.
Tot aankem weke.

Fokke van Lute